Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok VII Wilno, dn. 10 stycznia 1933 r. Nr. 1

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

PRENUMERATA: Rocznie 15 zł. Półrocznie 8 zł. Nr. pojed. 80 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, zaułek Bernardyński 6 m. 1. Konto P. K. O. № 80.883 lub 81.418 Chrześcijański Bank Spółdzielczy na Antokolu w Wilnie.

OGŁOSZENIA: $^1/_1$ strona 48 zł. $^1/_2$ strony 24 zł. $^1/_4$ strony 12 zł. $^1/_8$ strony 8 zł.

Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis. *Pont. Rom.*

TREŚĆ ZESZYTU.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIE STOLICY APOSTOLSKIEJ: Przekazanie kościoła św. Antoniego na Eskwilinie katolikom słowiańskiego obrządku. — Indulgentia plenaria recitationi Divini Officii coram SS-mo Sacramento adnexa extenditur.

ZARZĄDZENIE ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO: Zarządzenie J. E. Ks. Biskupa Polowego w sprawie nabożeństw i funkcyj religijnych. — Spełnienie Votum Narodowego. — Tydzień propagandy Trzeźwości.—Kurs kwalifikacyjny dla wychowawczyń.— Dekret o nowem rozgraniczeniu par. Troki i Landwarów. — Uroczystości Papieskie. — Ruch personalny.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Przemówienie Ojca św. do Kolegjum Kardynałów w dniu wigilijnym 1932 r. — Sprawa wymiaru podatkowego *Ks. Stanisław Węckiewicz.* — Ś. p. ks. Zygmunt Sztafiński.

KRONIKA KOŚCIELNA I RELIGIJNA.

I. **Kronika archidiecezjalna:** Święta w Wilnie. Nieustanna adoracja N. Sakram. Kapłani-jubilaci. Żniwo śmierci w szeregach kapłańskich arch. wil. Akcja charytatywna na terenie Wilna i Grodna. II. **Kronika krajowa:** List pasterski o Unji. Zjazd redaktorów tygodników katolickich. Statut dla dziekanów. Statut dla Seminarjum Duchownego w Pelplinie. Jubileusze Katedry Lubelskiej. Promocja doktorska na Uniwersytecie lubelskim. Seminarjum Zagraniczne. III. **Kronika zagraniczna:** Ojciec św. o konieczności prasy katolickiej. Sukces wyborczy katolików w Belgji. Prześladowanie Kościoła w Hiszpanji. Sprawozdanie papieskich Dzieł misyjnych. Biuro informacyjne dla pielgrzymów na Watykanie. Stosunki wyznaniowe w Berlinie. Kościół w Litwie. Akcja na rzecz powrotu do Kościoła katol. w Anglji. Katolicy w Hiszpanji. Przygotowanie Argentyny do Kongresu Euchar. Schronisko i Szpital św. Bernarda w górach Tybetu. Lista składek na ratunek Bazyliki wileńskiej (I).

Kurs dla prelegentów, instruktorów i lotnych katechetów w Wilnie

od 17 stycznia do 17 marca 1933 r.

Kurs urządza Stow. Misyj Wewnętrznych.

Kurs potrwa dwa miesiące.

Uczęstnicy po przesłuchaniu całego kursu otrzymają specjalne dyplomy.

Kurs obejmuje kwestje z Pisma Świętego, Teologji Dogmatycznej, Apologetyki, Teologji Moralnej, Historji Kościoła, Ascetyki, Akcji społecznej i katolickiej, Herezjoznawstwa, Sekciarstwa, Metodyki nauczania i akcji i t. p.

Wykładowcami są księża oraz świeccy profesorowie Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie i specjalnie zaproszeni prelegenci.

Wykłady odbywają się codziennie w godzinach wieczorowych (od 5 popołudniu), z wyjątkiem świąt i niedziel, w lokalu Seminarjum Teologicznego U. S. B. *(Uniwersytecka 7)*.

Rok VII Wilno, dn. 10 stycznia 1933 r. Nr. 1

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

PRENUMERATA:	REDAKCJA I ADMINISTRACJA:	OGŁOSZENIA:
Rocznie 15 zł.	Wilno, zaułek Bernardyński 6 m. 1	1/1 strona 48 zł.
Półrocznie 8 zł.	Konto P. K. O. № 80.883 lub 81.418	1/2 strony 24 zł.
Nr. pojed. 80 gr.	Chrześcijański Bank Spółdzielczy na Antokolu w Wilnie.	1/4 strony 12 zł.
		1/8 strony 8 zł.

Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis. *Pont. Rom.*

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Przekazanie kościoła św. Antoniego na Eskwilinie katolikom słowiańskiego obrządku.

Motu proprio *Nostra animarum* z dn. 28 października 1932 r. Ojciec św. przekazał katolikom obrządku słowiańskiego kościół św. Antoniego pust. na Ekswilinie, dotąd nieczynny i obrócony na cele świeckie, a obecnie kosztem samego Ojca św. odrestaurowany. Kościół ten pozostać ma pod jurysdykcją kard. Wikarego Rzymu i pod zarządem Komisji dla spraw Rosji. W tym kościele w każdy piątek ma być odprawiane specjalne nabożeństwo według starego obrządku słowiańskiego pod nazwą „Najsłodszego Jezusa“ z dodaniem wezwania Najśw. Maryi Panny i świętych Patronów Mikołaja cudotwórcy i Teresy od Dzieciątka Jezus. Toż samo nabożeństwo w sposób uroczystszy winno być odprawiane w pierwszy piątek każdego miesiąca; w piątek zaś po drugiej niedzieli po Świątkach również w sposób uroczystszy winno być odprawione to nabożeństwo, aby ten, który jest *cichy i pokornego Serca,* doprowadził do jedności z Kościołem narody Rosji i obdarzył je pokojem, weselem duchowem i pomyślnością doczesną. Nakazuje również Ojciec św., aby przy tym kościele zostało założone stowarzyszenie „Apostolstwa Modlitwy“, którego zadaniem będzie, pomiędzy innemi, ekspiacja za zbrodnie i ekscesy „bezbożników walczących“. D. 17 maja każdego roku w tym kościele winna się odbywać uroczystość św. Teresy od Dzieciątka Jezus, jako patronki drugorzędnej kościoła.

(*Acta Ap. Sedis,* t. 24, str. 353).

Indulgentia plenaria recitationi Divini Officii coram SS-mo Sacramento adnexa extenditur.

Decretum.

Quo magis, praesertim in clero, numerus et pietas augeatur adoratorum Sacramenti mirabilis quod Christus Dominus, transiturus de hoc mundo ad Patrem, tamquam Passionis suae memoriale perpetuum et de sua contristatis absentia solatium singulare reliquit, S-mus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XI, in Audientia die 21 mensis Octobris anni currentis infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori impertita, peculiarem gratiam iam in alia simili Audientia diei 17 Octobris 1930 benigne concessam (cfr. *Acta Apostolicae Sedis,* vol. XXII, p. 493), ita extendere dignatus est ut qui in Sacris constituti divinum Officium in alias preces commutatum rite obtinuerint, indulgentiam plenariam, si preces eiusmodi coram SS-mo Sacramento sive publicae adorationi exposito, sive in tabernaculo adservato devote recitaverint, suetis conditionibus, et ipsi lucrari valeant. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione et contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Poenitentiariae, die 7 Novembris 1932 a.

L. Card. Lauri, Poenitentiarius Maior.

L. S. I. Teodori, *Secretarius.*

(*Acta Apostolicae Sedis,* t. 24, str. 411).

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

Zarządzenie J. E. Ks. Biskupa Polowego w sprawie nabożeństw i funkcyj religijnych.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 16. X. 1932 r. № 9317.

Niniejszem Kurja podaje do wiadomości PPWW. Duchowieństwa zarządzenie J. E. Księdza Biskupa Polowego w sprawie nabożeństw i funkcyj religijnych w kościołach wojskowych nast. treści:

„Statut duszpasterstwa wojskowego, nadany przez Stolicę Apostolską dn. 27. II. 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 124 r. 1926 p. 714), ustala w szeregu artykułów zakres uprawnień juryzdykcyjnych kapelanów wojskowych. Uprawnienia proboszczowskie, określone Statutem, rozciągają się wyłącznie na osoby wojskowe, wyraźnie wymienione w art. 9 Statutu. Statut zarazem wskazuje w art. 15,

że funkcje religijne w ramach uprawnień juryzdykcyjnych kapelan wojskowy sprawuje w kościele wojskowym lub cywilnym po uzyskaniu uprzednio zgody miejscowego Ordynarjusza.

„Opierając się na powyżej wyłożonych zasadach, wyjaśniam, że kapelan wojskowy, posiadający uprawnienia proboszczowskie, winien w myśl can. 467 § 1 odprawiać nabożeństwa i administrować sakramenta św. wiernym, ilekroć tego prawnie (legitme) zażądają. Ma tu zastosowanie art. 9 Statutu, wskazujący, które osoby wojskowe podlegają kompetencji duszpasterstwa wojskowego.

„Odnośnie nabożeństw i funkcyj duchownych, o które proszą instytucje i osoby cywilne, to mogą być one odprawiane w kościołach wojskowych jedynie pod warunkiem uprzedniego uzyskania zezwolenia władz kościelnych, jakiemi są Ordynarjusz na terenie diecezji, proboszcz na terenie parafji, prefekt odnośnie swej szkoły, kapelan zakładu, czy instytucji, gdzie sprawuje pieczę duchowną i t. d., gdyż w przeciwnym razie kapelan naraziłby się na cenzury kościelne. Podobnie kapelan wojskowy musi posiadać uprzednie zezwolenie miejscowej władzy duchownej, jeśliby miał spełniać jakie funkcje liturgiczne w kościele lub kaplicy cywilnej, względnie na terytorjum niewojskowem.

Bp. Polowy † *St. Gall*".

Ks. J. Ostrejko
w/z Kancl. Kurji.

Spełnienie Votum Narodowego.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Wilno, dn. 2. XII. 1932 r. Nr. 9.946/L.

Kurja usilnie poleca PPWW. Duchowieństwu sprawę budowy kościoła Opatrzności Bożej w Warszawie, jako spłacenie długu Bogu Wszechmogącemu za Konstytucję 3 Maja, za odzyskaną niepodległość i *Cud nad Wisłą*. Powyższe dzieło prowadzi „Federacja Spełnienia Votum Narodowego" *(Warszawa, ul. Miodowa 19, m. 18)*, która wzywa wszystkich do zapisania się na członków. Członkowie dożywotni płacą 100 zł. jednorazowo, zwyczajni — i popierający 4 zł. rocznie. „Federacja" również przyjmuje wszelkie ofiary i składki pieniężne, które można przesyłać bezpośrednio lub na P. K. O. (konto czekowe Nr. 16.160. Federacja Spełnienia Votum Narodowego Budowa Kościoła Opatrzności Bożej. Warszawa).

Ks. J. Ostrejko
w/z. Kancl. Kurji.

Tydzień Propagandy Trzeźwości.

ARCYBISKUP-METROPOLITA WILEŃSKI
Wilno, dn. 22. XII. 1932 r. № 10.530.

Z okazji Tygodnia Propagandy Trzeźwości polecam Wielebnym Rządcom kościołów:

1) aby w święto Matki Boskiej Gromnicznej lub w poprzednią niedzielę wygłosili stosowną naukę o konieczności i błogich skutkach trzeźwości;

2) aby z okazji odpustu bractwa wstrzemięźliwości zarządzili wspólną Komunję św. dla członków, odnowili z nimi przyrzeczenie brackie, przyjęli uroczyście nowych członków i w miarę możności odbyli walne zebranie bractwa;

3) aby w miarę uznania i możności urządzili kolektę na propagandę trzeźwości. Sumę zebraną należy przesłać niezwłocznie do Kurji;

4) aby w miarę możności postarali się w miesiącu lutym o wykłady lub kazania stanowe o alkoholiźmie na zebraniach Żywego Różańca.

Mimo kryzysu akcja przeciwalkoholowa nie straciła, niestety, na aktualności jeszcze w wielu parafjach naszej archidiecezji. Materjałem pomocniczym służy Składnica Abstynencka w Poznaniu, (Al. Marcinkowskiego 26). Szczególnie gorąco polecam abonament *Świtu* (4 zł. rocznie) oraz *Przyjaciela Trzeźwości* (75 gr. rocznie).

† *R. Jałbrzykowski* Arcb.

Kurs kwalifikacyjny dla wychowawczyń.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno. dn. 27.XII. 1932 r. № 10.574.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że, za zgodą P. Ministra Opieki Społecznej, Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu rozpoczyna w dniu 18 stycznia 1933 r. czwarty z rzędu Kurs Kwalifikacyjny dla wychowawczyń kościelnych względnie katolickich zakładów wychowawczych. Zgłoszenia na ten Kurs należy nadsyłać do Dyrekcji Szkoły *(Poznań, ul. Podgórna 12 b)* oraz wpisowe w wysokości 5 zł. P-ne Duchowieństwo zechce łaskawie zwrócić uwagę na ten Kurs katolickich zakładów wychowawczych.

Ks. J. Ostrejko.
w/z. Kancl. Kurji.

Dekret o nowem rozgraniczeniu par. Troki i Landwarów.

ROMUALDUS JAŁBRZYKOWSKI

Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia

ARCHIEPISCOPUS - METROPOLITA VILNENSIS

S. Th. M.

In perpetuam rei memoriam.

Gregis Nobis commisi saluti instantes eiusque animarum malis mederi cupientes attenta locorum conditione auditis, quorum interest, col. *Karaciszki* hucusque pertinentem ad parochiam in Troki cum suis incolis et familiis a praedicta parochia auctoritate Nostra ordinaria ad tramitem Codicis J. C. (c. 1427) separamus et ad ecclesiam parochialem in Landwarów decanatus Trocensis adscriptam esse declaramus et statuimus.

In quorum etc.

Datum ex aedibus Curiae Metropolitanae Vilnensis. Vilno, die 31 mensis Decembris 1932 a. N. 10629.

A. Sawicki,
Curiae Cancellarius.

(L. S.)

† *Romualdus*
Archiepiscopus Metropolita.

Uroczystości Papieskie.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA

Referat Szkolny.

Wilno, dn. 31 grudnia 1932 r. Nr. 676.

IIEE. Księża Biskupi Polski wydali zarządzenie, aby jak w latach poprzednich tak i w roku następnym rocznicę obioru i koronacji Papieża Piusa XI obchodzić uroczyście. Cześć bowiem okazana z tej racji Ojcu św. będzie objawem naszej wdzięczności dla Namiestnika Chrystusowego za Jego niestrudzone prace oraz naszego gorącego do Niego przywiązania.

W niedzielę, dn. 12 lutego 1933, lub w innym dogodniejszym dniu, PW. XX. Proboszczowie, Rektorzy kościołów i Prefekci szkół pouczą wiernych o pracach pasterskich Ojca św. i o Jego zabiegach, aby wiara św. wzmacniała się w całym świecie, a po sumie odmówią wobec wystawionego Najśw. Sakramentu Litanję do N. Serca Jezusowego na intencję Papieża. Po południu zaś tego dnia w czasie dla wiernych dogodnym we wszystkich parafjach odbędzie się, staraniem Akcji Katolickiej, uroczysta Akademja papieska.

Ks. L. Żebrowski,
Radca Kurji.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolity Wileńskiego w składzie osobistym Duchowieństwa zaszły nast. zmiany:

Ks. Piotr Toczyłowski, wik. w Holszanach, przeniesiony na wik. do Parafjanowa, dnia 30.XII. 1932 roku Nr. 10.619.

X. A. Sawicki,
Kancl. Kurji.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

PRZEMÓWIENIE OJCA ŚWIĘTEGO
do Kolegjum Kardynałów w dniu wigilijnym 1932 r.[1])

Pragniemy przedewszystkiem odwzajemnić się Świętemu Kolegjum za życzenia, jakie Nam przed chwilą w jego i swojem własnem imieniu złożył dostojny jego uczuć wyraziciel. Czynimy to tem serdeczniej, że w skierowanych do Nas słowach brzmiało tyle umiłowania i przywiązania, tyle uczyniono w nich szlachetnych i dobrych wspomnień i aluzyj, a w dodatku tak niezwykle żywym i głębokim jest współudział Świętego Kolegjum w Naszych troskach, Naszych bólach, Naszych pociechach, i wreszcie — że cenimy sobie bardzo nieustanną jego pomoc w modłach, wiedzy i jego tak czynnej — jak to wiemy — współpracy przy rządach Kościołem Bożym.

Wspominając Nasze bóle, nie możemy nie podkreślić conajmniej tych, których trwanie i uciążliwość stanowiły i stanowią troski najboleśniejsze ze względu na przesmutne i okropne warunki, powstałe dla wiary świętej, wiernych i hierarchji w Hiszpanji, Meksyku i Rosji. Niemniej dotkliwym jest ból, wywołany przez przedłużające się trwanie takich trudności i nieufności, tylu nieporozumień i rozbieżności między ludami i państwami, nie wyłączając okropności wojny i walk domowych, oraz wskutek wynikającego stąd dalszego trwania — jeśli nie zaostrzania się — powszechnego kryzysu finansowego i gospodarczego, nie mającego precedensu w dziejach. Z pośród tych trosk najbardziej i najboleśniej odczuwa się cierpienie klas biednych i pracujących, a więc tem samem najbardziej potrzebujących i najbardziej zasługujących na pomoc ze strony sprawiedliwości społecznej i miłosierdzia chrześcijańskiego.

Wymieniliśmy także Nasze pociechy, a dobry Bóg udzielił ich Nam tak obficie i tak wielkie, że żadne Nasze słowo nie

---

1) Według przekładu K. A. P-ej.

potrafiłoby wyrazić wdzięczności Boskiej dobroci i tym wszystkim, którzy tej dobroci stali się zdolni być szlachetnem narzędziem. Aby wymienić rzeczy tylko najważniejsze, wspomnimy jedynie triumfalny kongres Eucharystyczny w Dublinie, cudowny wprost rozwój Misyj i Dzieł Misyjnych mimo niesłychanych trudności światowych, niemniej cudowne rozszerzanie się po wszystkich krajach Europy i świata tej formy pomocy Apostolstwa hierarchji, jaką jest Akcja Katolicka. Dodać musimy, podziwiając to i wszystkim do podziwu przedstawiając, przykłady bohaterskiej wierności i wytrwałości, często nawet prawdziwego męczeństwa, ze strony Biskupów i kapłanów, zakonników i zakonnic, a także zwykłych wiernych w krajach już wyżej wspomnianych: wspaniałe karty, które Kościół Boży już włączył do najbardziej chwalebnych i budujących kart swojej historji. Winniśmy także dodać pociechę z chwili ostatniej, dającą nadzieję pokoju zupełnego i trwałego — świąteczne zawieszenie broni chociaż na krótko — w walce między dwoma drogiemi ludami chrześcijańskiemi.

Wymieniwszy ze Świętem Kolegjum życzenia, jakiemi Nas natchnęło święto godów i nowego roku, z radością korzystamy z cudownego aparatu Marconiego, stojącego do Naszej dyspozycji, aby zwrócić się wprost z żywem słowem do wszystkich Czcigodnych Braci z Episkopatu, wszystkich kapłanów, zakonników i zakonnic, zwłaszcza tych, którzy na Misjach prowadzą dalej apostolskie dzieło ewangelizacji, do wszystkich wiernych, neofitów, katechumenów, dobrych katechetów, do wszystkich razem i każdego z osobna z Naszemi Ojcowskiemi życzeniami. Niech to będzie życzeniem radości i wytrwania w służbie świętej, życzeniem wszelkiej pomocy i pożytecznej współpracy w trudnem dziele, życzeniem coraz obfitszych plonów chwały Bożej i zbawienia dusz, zasługi i uświęcenia, o co My zawsze błagamy i błagać będziemy Boga; niech idą także życzenia Nasze do wszystkich ludów, a przez wszystkie ludy niech płynie do Boga nieustanna Nasza modlitwa: życzenie i błaganie o pokój i zachowanie porządku, wzajemnego zaufania w przyjaznych stosunkach, największej szczodrobliwości w pomocy, gdzie największa jest potrzeba, dostatecznej i popłatnej pracy, mniej ciężkich i mniej niepewnych ogólnych warunków życia.

Jednak nietylko dla przekazania tych życzeń zapragnęliśmy, by postawiono Nam do dyspozycji wspaniały aparat. Zachowaliśmy inne jeszcze poselstwo do wszystkich Naszych drogich dzieci w Chrystusie, a nawet do całej ludzkości, dla której zbawienia Jezus Chrystus, „Redemptor mundi“, przelał swą boską Krew, jako

okup za to zbawienie, otwierając źródła łaski, aby w nich wszyscy ugasili pragnienie i znaleźli żywot i obfitość żywota.

Na to, właśnie, nieocenione dzieło ludzkiego odkupienia, dokonane przez Jezusa Chrystusa, zwracamy uwagę wszystkich odkupionych. Jest to raczej nie jedno dzieło, lecz zespół dzieł boskich, najbardziej cudowny, gdy się patrzy nań także z jego ośrodkowego i kulminacyjnego punktu. Przypomnijmy sobie i pomyślmy chwilę: Ostatnia Wieczerza i ustanowienie św. Eucharystji, pierwsza Komunja św. i kapłańskie święcenia Apostołów; męka, ukrzyżowanie i śmierć Jezusa; Marja pod krzyżem ustanowiona Matką ludzi; zmartwychwstanie Chrystusa, warunek i obietnica zmartwychwstania naszego; powierzenie Apostołom mocy odpuszczania grzechów; udzielenie prymatu Piotrowi; wstąpienie Chrystusa na niebiosa; zesłanie Ducha Św.; triumfalne rozpoczęcie posłannictwa apostolskiego. Dla tych wszystkich faktów, od których rozpoczęło się istotnie odrodzenie świata, to życie i ta kultura chrześcijańska, której dojrzałe spożywamy owoce, przyszły rok tysięczny dziewięćsetny trzydziesty trzeci, według powszechnej opinji ogółu wiernych, utożsamiających poprostu rok trzydziesty trzeci zwykłej ery z rokiem śmierci Jezusa Chrystusa, uważany jest i wskazywany — mieliśmy na to dowody z różnych stron — za rok jubileuszowy 1900-lecia. Nauka wprawdzie nie utrzymuje, by mogła stwierdzić to kategorycznie; według jednak tej nauki (samiśmy bardzo pilnie przestudjowali trudne to zagadnienie, zapytywaliśmy kompetentnych specjalistów), rok trzydziesty trzeci albo rok trzydziesty są datami, co do których argumenty zebrane przedstawiają największe prawdopodobieństwo, jeżeli nie absolutną pewność. Ponieważ dla roku trzydziestego czwartego istnieje tylko bardzo słabe prawdopodobieństwo (chociaż podtrzymywane wielkiemi imionami Bellarmina, świętego i Doktora Kościoła, oraz wielkiego Baronjusza, ojca historji Kościoła), dla ludzi odkupionych dziś żyjących pozostaje zasadniczo zbliżający się rok 1933 do obchodu jubileuszu śmierci Pana naszego i związanego z nią szeregu dzieł boskich, które ją uwieńczyły.

Do tej uroczystości wzywamy w tej chwili wszystkich odkupionych Krwią Jezusa Chrystusa, Krwią, którą Kościół katolicki i tylko on zachowuje w sposób nieskażony i nienaruszony, wraz z temi wszystkiemi owocami łaski i życia nadprzyrodzonego, które począwszy od pierwszych dni rozwijały się i dojrzewały poprzez wieki aż do naszych czasów, wraz z boską obietnicą wiekuistej obfitości. Jaka rocznica jest wspanialsza? Jakie dobro-

dziejstwa większe od tych, które ona sprowadziła? Jaki obchód jubileuszowy jest bardziej obowiązujący? Szczególniej obowiązujący dla nas i dla naszych czasów, kiedy obchodzenie rocznic stało się jakgdyby modą i wskutek tego rozszerzyło się w sposób nieunikniony na osobistości i wydarzenia, których godność i wielkość może być poważnie kwestjonowana. A czyż nasza uroczystość jest mniej obowiązująca z powodu niepewności roku? Niepewność wszakże roku w niczem nie zmniejsza całej pewności i całej nieskończonej wielkości dobrodziejstw, otrzymanych przez nas wszystkich. Jeżeli ludzie w roku 2033, dzięki nowym wynalazkom i nowym badaniom, zdobędą pewność co do jednego z omawianych lat, to będą musieli spełnić swój obowiązek; my winniśmy zadość uczynić naszemu.

Słuszny i dobroczynny obchód, a przeto przez bardzo wielu upragniony. Nie małą już będzie korzyścią, że świat przestanie słuchać wyłącznie, albo prawie wyłącznie, o konfliktach i sprzecznościach, o nieufności i braku zaufania, o uzbrojeniach i rozbrojeniu, o odszkodowaniach i reperacjach, o długach i ich spłatach, o odroczeniach i niewypłacalności, o interesach gospodarczych i finansowych, o nędzy jednostek i nędzy społecznej; że będzie słyszał nietylko o tych rzeczach, ale także o wzniosłych sprawach ducha i o potężnym nakazie powrotu do życia duchowego, do spraw tego życia, powrotu do uznania godności ich i szacowności we Krwi i łasce Chrystusowej, do braterstwa wszystkich ludzi, przez tę Krew w sposób boski przypieczętowanego, do zbawczej misji Kościoła wśród ludzkości, do tych wszystkich innych świętych myśli i natchnień, jakie nie mogą nie wyłonić się z boskich dzieł, które będą przedmiotem owego obchodu, o ile zwróci się na nie uwagę.

Aby zaś obchody nasze nie składały się tylko z aktów przemijających i wszystkie dusze, najbardziej nawet roztargnione i pracą pochłonięte, znalazły czas i sposób skorzystania z nich w niezbędnej rozciągłości, rozporządzamy, aby te obchody odbywały się w ciągu całego roku, który obecnie ogłaszamy za rok świętego jubileuszu, *Rok Święty,* i aby te uroczystości miały również możliwie największą wartość modłów i ekspiacji, pojednania i świętych odpustów, poprawy życia i obfitego uświęcenia.

Wszystko to jest konieczne szczególnie w naszych czasach wśród tylu zawikłań, wobec takiego zapomnienia o wieczności, wśród pogaństwa, przenikającego do życia, wśród pogoni za życiem i światowością oraz pieniądzem, który jest nadużywany jako środek do jednego i drugiej.

W końcu, by z jednej strony uwzględnić chociaż niewielką możliwość daty roku trzydziestego czwartego, a z drugiej, by dać niezbędny czas Episkopatowi, duchowieństwu i wiernym do odpowiednich i koniecznych przygotowań, zarządzamy także, by ogłoszenie roku świętego Jubileuszu nastąpiło w dniu 2-im kwietnia 1933 r., w niedzielę Męki Pańskiej, z tem że będzie on trwał do drugiego kwietnia 1934 r., t. j. do drugiego święta Wielkiej Nocy.

Troską Naszą będzie zarządzić w początkach nowego roku ogłoszenie odpowiednich dokumentów i wskazówek.

Oby Bóg dobry zechciał błogosławić świętym zamierzeniom Naszym i wszystkie dzieci wielkiej rodziny przez Niego Nam powierzonej, jak My błogosławimy w Imię Jego obecnym i nieobecnym, bliskim i dalekim!

Sprawa wymiaru podatków.

Utarło się prawie ogólne przekonanie, że kto jest księdzem, zwłaszcza proboszczem, ten bezwarunkowo jest bogatym człowiekiem. Rzeczywistość jednak mówi co innego.

Odbija się to bardzo ujemnie zwłaszcza przy wymiarze podatków dochodowych przez Urzędy Skarbowe, ponieważ prawdopodobnie i tam panuje to samo przekonanie. Wprawdzie po dekanatach istnieją tak zwane komisje weryfikacyjne, które mają określać wysokość dochodów poszczególnych proboszczów; lecz z ich głosem i danemi nie liczy się żadna komisja szacunkowa, jak miałem niejednokrotnie okazję to stwierdzić osobiście.

Mojem zdaniem, taki stan rzeczy jest wielce szkodliwym, szczególnie dla niektórych jednostek, i należałoby prosić J. E. NPW. Księdza Arcybiskupa, żeby na najbliższej konferencji Episkopatu Polskiego raczył poruszyć tę sprawę, oraz wpłynąć na odnośne czynniki decydujące, aby przy każdej komisji szacunkowej, gdy chodzi o wymiar podatku dochodowego, był również jako członek tej komisji i delegat duchowieństwa katolickiego, jak są tam delegaci od innych sfer i stanów. *Ks. St. Węckiewicz.*

Ś. p. ks. Zygmunt Sztafiński.

Dn. 28 grudnia 1932 r. zmarł w domu rodzinnym w Dąbrowie, pow. sokólskiego, ks. Zygmunt Sztafiński, ostatnio wikarjusz w Parafjanowie.

Ś. p. ks. Z. Sztafiński urodził się dn. 29 kwietnia 1894 r. w Dąbrowie, na kapłana wyświęcony został dn. 25 maja 1919 r.

i natychmiast otrzymał wikarjat w Sokółce; wkrótce zostaje przeniesiony do Borun, stamtąd na zastępcę proboszcza do Ławaryszek. Po krótkim pobycie na wikarjacie w Lipniszkach, w roku 1924 zostaje proboszczem w Daukszyszkach, w roku zaś 1928 został przeniesiony do nowoerygowanej parafji w Olanach. Na tych dwu ostatnich placówkach przyczynia się znacznie do organizacji nowych parafij i wzniesienia potrzebnych budynków.

Przeżycia wojenne a zwłaszcza czasy podwójnej inwazji bolszewickiej bardzo ujemnie wpłynęły na stan zdrowia i usposobienie ś. p. ks. Sztafińskiego i niezawodnie przyczyniły się do śmierci w młodym wieku.

Po wyjeździe z Olan krótko przebywa na wikarjatach w Lacku, Zdzięciole, Dobrzyniewie, a od 31 sierpnia 1931 roku w Parafjanowie.

Requiescat in pace.

KRONIKA KOŚCIELNA I RELIGIJNA.

I. Kronika archidiecezjalna.

Święta w Wilnie. — Przeszłe Święta Bożego Narodzenia nie miały w tym roku tej tradycyjnej okazałości, jaka się zwykle łączyła z celebrą pontyfikalną w Bazylice wobec licznych zastępów wiernych, którzy zazwyczaj gromadnie przychodzili *na Pasterkę.* W tym roku, wobec trwających dotąd robót konserwacyjnych w Bazylice, *Pasterka,* o północy celebrowana przez JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolitę, odbyła się w kość. św. Jana w obecności licznie zgromadzonego ludu. Uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakram. na zakończenie roku odbyły się również w kościele św. Jana; po nich rozpoczęła się nieustanna adoracja Najśw. Sakramentu, a o północy ze starego na nowy rok odbyła się uroczysta Msza św., celebrowana przez JE. Księdza Arcybiskupa - Metropolitę w tymże kościele.

Nieustanna adoracja Najśw. Sakramentu. — Nowa Rubrycela znowu nam przyniosła porządek adoracyj N. Sakr. w poszczególnych kościołach na terenie całej archidiecezji. W parafjach wiejskich, o ile się dało zauważyć, z większą ścisłością zachowywane są przy niej podane w Rubryceli przepisy, niż w Wilnie, a zwłaszcza ten: „Satagant A. R. Parochi, ut ad statutam diem adorationis sacerdotes vicini invitentur, ne pro Christefidelium confessionibus excipiendis copia confessariorum desit“: we wszystkich niemal kościołach przeważniej deest copia confessariorum i wskutek tego nie wszyscy mogą przystąpić do Spowiedzi św. Na ten szczegół należałoby zwrócić większą uwagę.

Kapłani-jubilaci. — W roku 1933 *pięćdziesięciolecie kapłaństwa* obchodzi ks. Antoni Szymelun, prob. w Rotnicy, *dwudziestopięciolecie* zaś—księża: Jerzy Andrukonis—prob. w Goniądzu, Józef Bielawski — pref. w Podbrodziu, Józef Chlewiński — prob w Gieranonach, Franciszek Cybulski—prob. w Radoszkowiczach, Józef Cy-

rankiewicz — prob. w Przewałce, Antoni Giedgowd — prob. w Dziewieniszkach, dr. Stanisław Hałko — dyr. gimnaz. w Białymstoku, Henryk Harasimowicz — pref. gimnaz. w Wilnie, Edmund Jankianiec — prob. w Wesołusze, Józef Kartanowicz — prob. w Jałówce, Józef Kropiwnicki — prob. w Krzywiczach, dr. Witold Kuźmicki — prob. w Zabłudowie, Jan Matulewicz — prob. w Holszanach, Stanisław Micewicz — prob. w Dubiczach, Ignacy Montwiłł — prob. w Plusach. Jan Moroz — prob. w Różance, kan. Adam Sawicki — Kancl. Kurji, szambel. Jerzy Sienkiewicz — kap. wojsk. w Toruniu, Henryk Sobolewski — prob. w Usnarzu i Jerzy Żamejć — dziekan w Brasławiu. — Wszystkim Czcigodnym Jubilatom Redakcja *Wiadom. Archid. Wil* składa na tem miejscu życzenia wszelkich łask Bożych do dalszej pracy kapłańskiej — ad multos annos.

Żniwo śmierci w szeregach kapłańskich archid. wil. — W roku 1932 zmarli: Ks. Wincenty Sidorski, ks. Jan Domaszewicz, ks. Maciej Józefowicz, ks. Antoni Audycki, ks. Paweł Grzybowski, ks. Konstanty Teżyk, ks. Jan Chotkowski, ks. Ignacy Rosołowski, ks. Józef Szymkunas, ks. Zenon Worotyniec, ks. Aleksander Dulko i ks. Zygmunt Sztafiński.

Requiescant in pace!

Akcja charytatywna na terenie Wilna i Grodna. — Na podstawie rocznego sprawozdania Konferencyj męskich św. Wincentego à Paulo, istniejących w Wilnie i Grodnie w ogólnej liczbie jedenastu, ustalić się dają następujące cyfry, chlubnie świadczące o ich działalności charytatywnej. Przy ogólnej liczbie 476 członków czynnych i wspierających zaopiekowano się 400 rodzinami, 816 pojedyńczemi osobami dorosłemi i 888 dziećmi, udzielając wsparcia bądź stałego, bądź doraźnego. Na zapomogi wydano 17.262 zł. 12 gr., zebranych z drobnych ofiar, nie licząc datków w naturze, których wartość w przeszacowaniu na pieniądze sięga znacznej sumy.

II. Kronika krajowa.

List pasterski o Unji. — JE. Ks. Biskup Podlaski ogłosił list pasterski do duchowieństwa i wiernych, poświęcony całkowicie sprawie akcji unijnej zwłaszcza na terenie Podlasia, tak zasłużonego dla sprawy Unji.

Zjazd redaktorów tygodników katolickich. — W d. 15 grudnia 1932 r. odbył się w siedzibie Katolickiej Agencji Prasowej w Warszawie zjazd redaktorów tygodników katolickich. Referaty wygłosili JE. Ks. Biskup St. Adamski: „O zadaniach prasy katolickiej w dobie obecnej“ i „O współpracy tygodników diecezjalnych przy tworzeniu jednolicie kierowanej opinji katolickiej“, oraz ks. dyrektor Z. Kaczyński: „Współpraca prasy katolickiej z Katolicką Agencją Prasową“. Po referatach wywiązała się dyskusja, w czasie której podkreślono konieczność konsolidacji prasy katolickiej i dalszego jej rozwoju, oraz walki z czynnikami rozkładu. W zjeździe wzięło udział 29 redaktorów.

Statut dla dziekanów. — JEm. Ks. Kardynał Prymas, Dr. August Hlond, ogłosił ostatnio Statut dla dziekanów archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej, zastosowany do przepisów obecnego prawa kanonicznego.

Statut Seminarjum Duchownego w Pelplinie. — JE. Ks. Dr. Stanisław Okoniewski, Biskup Chełmiński, stosownie do przepisów prawa kanonicznego, ogłosił nowy Statut dla seminarjum dechownego w Pelplinie. W nowym Statucie wskazuje Ksiądz Biskup na zadanie seminarjum duchownego, mówi o obowiązkach kleryków, o przyjęciu kandydatów do stanu duchownego, o studjach, wychowaniu i życiu duchownem, o regulaminie

wewnętrznym, o władzach seminaryjnych i t. d.

Jubileusze Katedry Lubelskiej (1832—1932).—Kościół po-jezuicki pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Lublinie w roku ubiegłym obchodził 350-lecie swego istnienia i 100-lecie od podniesienia go do godności kościoła katedralnego i parafjalnego.

Promocja doktorska na Uniwersytecie lubelskim. — D. 11 grudnia rz., w niedzielę, odbyła się uroczysta promocja doktorska na wydziale teologicznym i prawa kanonicznego. Promowani zostali ks. Aleksander Plater-Zyberk — doktor teologji, i księża: Stanisław Krynicki, Wincenty Łapkiewicz i Czesław Ochnicki — doktorowie prawa kanonicznego.

Seminarjum Zagraniczne. — W uroczystość Niepok. Pocz. N. Maryi P. J. Em. Ks. Kard. Dr. Hlond dokonał ceremonji obłóczyn alumnów seminarjum zagranicznego. Uroczystość odbyła się w Potulicach, należących do fundacji, uczynionej na rzecz Seminarjum przez ś. p. hr. Anielę Potulicką. Pierwszy zastęp alumnów, przyszłych kapłanów dla wychodźtwa naszego, przyjmował suknię zakonną.

III. Kronika zagraniczna.

Ojciec św. o konieczności prasy katolickiej. — W czasie przyjęcia przedstawicieli włoskiego ugrupowania akademickiego, które w programie swoim szczególny nacisk położyło na rozwój prasy katolickiej, Ojciec św. stwierdził nieodzowną konieczność budzenia zainteresowania katolików w kierunku popierania i finansowania prasy katolickiej. Pochwalając myśl włączenia tej akcji do zakresu działalności inteligencji, należącej do Akcji Katolickiej, Papież stwierdził, że dzienniki katolickie posiadają zbyt małą liczbę prenumeratorów, zwłaszcza prenumeratorów opłacających abonament. Za każdym razem, gdy prasa zwraca się do Ojca św. po błogosławieństwo, Papież chętnie je udziela, szczególnie pamiętając o prenumeratorach czasopism katolickich. Kończąc, Ojciec św. wskazał na ogrom pola pracy apostolskiej dobrej prasy i wezwał wszystkich biorących udział w Akcji katolickiej do czynnej i wydajnej pracy na tem polu.

Sukces wyborczy katolików w Belgji. — Należycie uświadomiona ludność katolicka Belgji w ostatnich wyborach osiągnęła znaczny sukces; jest to zresztą skutek mądrej polityki przywódców ugrupowań katolickich i jasnego programu stronnictw. Liberali i socjaliści belgijscy odgrażają się pozbawieniem pomocy państwowej dla szkół katolickich. Katolicy bez różnicy — czy to są Walonowie, czy Flamandczycy, stanowią obecnie jednolity front i dla tego mniej są straszne pogróżki wrogów.

Prześladowanie Kościoła w Hiszpanji. — Prześladowanie Kościoła, prowadzone „wprawną“ ręką masonerji, trwa nadal. Ludzie przezorni, niekoniecznie nawet przyjaźni Kościołowi, taki stan uważają za wysoce anormalny a nawet niemądry. Zaciekłość jednak sekciarska wrogów tego nie rozumie i dalej brnie z występku w występek. Nuncjusz apostolski w Hiszpanji, Mgr. Tedeschini, złożył na ręce hiszpańskiego ministra spraw zagranicznych protest z powodu aktów świętokradztwa i wandalizmu, jakie od maja 1931 r. dzieją się w Hiszpanji w stosunku do świątyń i instytucyj religijnych.

Sprawozdanie Papieskich Dzieł Misyjnych. — Ostatni zeszyt *Akt Papieskich Dzieł Misyjnych* podaje, iż wpływy za ostatni rok wyniosły 63.133.274 liry i w porownaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wykazały spadek w sumie 3.073.546 lir. Papieskie Dzieło św. Piotra, ma-

jące za zadanie troskę o duchowieństwo tubylczego pochodzenia, po swej ostatniej reorganizacji, wprowadzone zostało do jedenastu krajów, ofiary i składki zebrane przezeń w ostatnim roku wyniosły 13.474.523 liry.

Biuro informacyjne dla pielgrzymek na Watykanie. — Na terenie Città del Vaticano utworzone zostało biuro o charakterze międzynarodowym, przeznaczone specjalnie dla udzielania informacyj pielgrzymkom, udającym się do Ziemi Świętej, Rzymu, Lourdes i innych miejsc świętych.

Stosunki wyznaniowe w Berlinie. — Według ostatnich danych statystycznych, Berlin posiada 400 tysięcy katolików. Parafij katolickich liczy obecnie stolica Rzeszy 72, w których posługi religijne sprawuje ogółem 223 księży. Liczba protestantów dosięga w Berlinie 3 miljonów. Posiadają oni 183 świątynie i 67 kaplic. Gmina żydowska Berlina liczy 172 tysiące członków i 41 synagog.

Kościół w Litwie. — Według *Elenchusu* na r. 1932, w całej Litwie z Kłajpedą jest katolików 1.775.598, a księży 908. Z zakonów pracują oo. Bernardyni, pp. Benedyktynki, Zgrom. zak. SS. św. Kazimierza, św. Katarzyny, Jezuici, SS. św. Krzyża, Marjanie, SS. Ubogich Niepok. Pocz. N. M. P., Elżbietanki, Kapucyni i SS. Franciszkanki.

Akcja na rzecz powrotu do Kościoła katolickiego w Anglji. — Anglikańsko - protestancka *„Church Times“* uskarża się na aktywność t. zw. ruchu oksfordzkiego, którego przywódcy wydali niedawno odezwę w sprawie przywrócenia jedności kościelnej z Rzymem. W Leinster ułożono jakoby listę, zawierającą nazwiska 900 osób, które wypowiedziały się przeciwko „niekatolickiemu“ biskupowi i zgłosiły gotowość zaprzysiężenia wierności biskupowi rzymsko-katolickiemu. Z wielu miejsc donoszą o budowie kaplic kierunku anglo-katolickiego, o wzmagającym się kulcie Świętych. Wspomniane pismo zestawia doniesienie z całego szeregu biskupstw anglikańskich i dodaje, że ruch nawróceniowy staje się coraz bardziej niepokojący, tem bardziej że niema środka, któryby mógł zapobiec grożącym anglikanizmowi stratom.

Katolicy w Hiszpanji. — W ciągu czterech ostatnich miesięcy dobrowolne składki na rzecz dziennika katolickiego w Madrycie *El Debate*, który z powodu długotrwałego zawieszenia poniósł wielkie straty, wyniosły więcej niż 800.000 pesetów. Liczba prenumeratorów tego pisma w samym tylko listopadzie roku zeszłego wzrosła o 17.000.

Przygotowania Argentyny do Kongresu Eucharystycznego. — Chociaż prawie pełne dwa lata nas dzielą od najbliższego Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego, który odbędzie się w Buenos Aires w październiku 1934 roku, w Argentynie już rozpoczęto przygotowania do jego organizacji. Nowy arcybiskup Buenos Aires, Mgr. Santiago Luigi Cobelli, wydał w tej sprawie oficjalny dekret, wzywający do uświetnienia zapowiedzianego obchodu, a jeden z najwybitniejszych pisarzy argentyńskich, Cullen, profesor prawa na uniwersytecie w Buenos Aires i były minister Oświecenia Publicznego, rozpoczął serję wykładów przygotowawczych w Lidze kobiet katolickich.

Schronisko i szpital św. Bernarda w górach Tybetu. — Niedawno zapadła ostateczna decyzja w sprawie wybudowania schroniska i szpitala św. Bernarda na jednej z przełęczy Tybetu, położonej na wysokości 4.000 m. nad poziomem morza i dostępnej dla ludzi w ciągu całego roku. W połowie stycznia wyjeżdżają w tym celu do Tybetu trzej zakonnicy.

LISTA SKŁADEK NA RATUNEK BAZYLIKI WILEŃSKIEJ.

(1).

Zgodnie z pismem Ks. Dziekana w Głębokiem do Kurji Metrop. z dnia 23.XII 1932 r. Nr. 2043, wpłynęły z dekanatu archidiecezjalnego ofiary: Głębokie zł. 100, Udział 85, Mosarz 55, Czerniewicze 3.44 gr., Łużki 70, Zadoroże 20.70 gr., Prozoroki 50, Bobrowszczyzna 15, Konstantynów 40.55 gr., Zalesie 5, *razem 444 zł. 69 gr.*

J. E. Ksiądz Arcybiskup-Metropolita 2,242 zł., J. E. Ksiądz Biskup K. M. Michalkiewicz 953,64, Księża Prałaci: J. Hanusowicz 390,63, J. Sadowski 390,63, A. Sawicki 218,96, Fr. Wołodźko 390,63, J. Uszyłło 433,63. Księża Kanonicy: K. Lubianiec 399,63, L. Chalecki 354,96, L. Żebrowski 438,27, St. Maciejewicz 433.63, A. Sawicki 355,60, A. Cichoński 433,63. Księża Kurjalni: J. Poniatowski 150, J. Ostrejko 186,56, J. Ellert 250, St. Czyżewski 125. Księża Prefosorowie: P. Kraujalis 123,68, Wł. Suszyński 79,50, M. Sopoćko 123,68, W. Urmanowicz 81,96, J. Marcinowski 14,64, J. Krassowski 164,80; *razem 8.726.66.* Ks. Antoni Osciłowicz 348. Księża Prefekci: Alchimowicz Józef 35, Araszkiewicz Władysław 120, Baranowski Stanisław 65, Byliński Stanisław 29,95, Czerniawski Józef 26, Dobrowolski Stefan 48, Dubrowka Nikodem 67,40, Jaroszko Adolf 95, Kisiel Władysław 70, Kowalczuk Józef 85, Kozak Jan 130, Legus Wincenty 30, Lewicki Zygmunt 76, Łaban Wincenty 45,40, Marcinowski Józef 52, Mosiewicz Roman 24, Potocki Władysław 46,20, Sieklucki Jan 150, Sieluk Stanisław 100, Korcik Antoni 66; *razem zł. 1.361. gr. 15.*

J. E. Ksiądz Arcybiskup - Metropolita 550 zł, J. E. Ksiądz Biskup Michalkiewicz 689,23, Ś. p. Ks. Biskup Bandurski 100, Pietraszewski Jan 22; Falkowski Kazimierz 10, Żuchowicz Karol 21,75, Ruciński Roman 20, Prezes Okręgowego Urz. Ziemskiego 9,67; Bosiacki Bogusław 8, Prezes Sądu Apelacyjnego 11, Szwykowski Ludwik 50, Maculewicz Ludwik 113,55, Wysocki Aleksander 50, Nieć Adam 50, Meysztowicz Aleksander 20, Hr. Plater Marjan 504, Świątecki Kazimierz 500, Szmidt Władysław 5, Niżyński Kazimierz 150, Komendant Wojewódzki P.P. 2,80, Korolec Józef 146, Strumiłło Marjan 100, Banel S. 5, Borkowski A. 5, Barbaro A. 16, Bohdanowicz Mieczysław 15, Bohdanowicz Ignacy 10, Augustowski 29,20, Chróścicki 5, Apteka Miejska 7,50, Jurkowski i Romecki 5, Dyrektor Banku Rzemieślniczego 8,60, Bibljoteka i Czytelnia Im. Zana 30, Bibl. Państw. Im. Wróblewskich 55 gr. Bibl. A. Żukowskiej 3, Bibljoteka Miejska 15, Czytelnia Miejska 2, Bibl. Publ. U. S. B. 7 Burhardt Stefan 5, Zakł. Chemiczny „Cel“ 20, Mieszkowski Jan 5,50, Zagrodzki Bronisław 10, Wincza Józef 130,50, Wisłocki Stanisław 1, Walicki Franciszek 20, Sokołowski Gabryel 5, Przesiecki Michał 5, Michalewicz Mieczysław 18,50, Lebecki Józef 4, Łukażewicz Jeremi 5, Łakaszewicz Zenon 20,20 Markiewicz Wilhelm 7,20, Knaur Bolesław 36,15, Związek Okręgowy Inwalidów 75, Instytut Nauk Handl.-Gosp. 43,50, Hryniewicz Franciszek 13,35, Hoppen M. 1, Grams i Świątkowski 15, Gimnazjum Im. E. Orzeszkowej 14, Gimnazjum SS. Nazaretanek 90, Gimnazjum Im. Czartoryskiego 16, Gimnazjum OO. Jezuitów 40, Gimnazjum Im. Kr. Zygmunta Augusta 16,90, Gimnazjum Im. Słowackiego 11 Gimnazjum Im. J. Lelewela 7,50, Gimnazjum Im. Czackiego 22, Giecewicz Juljan 2, Dziedziak Adam 5, Drukarnia Państwowa 6, Drukarnia Archidiecezjalna 20, Pikiel Leonard 26, Umiastowska Marja 45,50, Bejnarowicz Klemens 4, Biszewski Edward 8,50, Borysowicz Tomasz, 5, Bujalski Władysław-Anzelm 5 Kamieński F. Warszawa 37, Dowbor-Markiewicz Władysław 50, Bądzyński Wacław 5, Małkowicz-Sutocki Bolesław 15, Kulikowska Anna 20, Halicki Sta-

nisław 5, Jasiński Wacław 7, Kontrym Konstanty 6,30, Klinika Chorób Dziecięcych U. S. B. 8, Swierzyński F. 100, Swida Michał 10, Szmurło Jan 3, Sułkowski Leon 3, Pietkiewicz Józef 5, Narkiewicz Adolf 5, Moszyńska Józefa 22,70, Jabłkowscy Bracia 61, Knapik Ludwik 11,30, Kalita i Zabłocki 5, Glattman Juljan 9,75, Downarowicz Antoni 2,50, Dudo Michał 20, Żebrowski Wacław 5, Zawadzki Zygmunt 13,65, Tymiński Józef 3, Ks. Krassowski 68,28, Ks. Zawadzki S. 63, Ks. Zawadzki T. 6, Malecki Stanisław 30, Malecki Jan 38, Łastowski Józef 5. Wolański Adam 30, Siedlecka Burbo Marja 12, Rouba-Błażejewiczowa Marja 2, Dowgiałło Józef 1, Strzałko Władysław 14, Niementowiczówna Helena 10, F. — „Papier“ 160,60, Ostrowski Wincenty 3,80, Nowicki J. 5, Przyłuski Józef 5, Rejdel Ludwik 31, T-wo „Ruch“ 10, Seminarjum Nauczycielskie 10, Sztrall K. 5, Sztrall K. 35, Szpital Sawicz 19,80, Szpital Dziecięcy SS. Miłosierdzia na Antokolu 6,35, Szkoła Żeńska Zawodowa 10,25, Szkoła Męska Handlowa 4, „Tektura“ Sp. Akc. 100, Wysocki Jan 6,10, Wodziński T. 5,65, Zjednoczenie Kolejowców Polskich 25, Zdrojewska Zofja 35, Zawadzki Romuald 5, Restauracja „Zacisze“ 20, Związek Strzelecki 3, Związek Spółdzielni Polskich 5, Związek Zawodowych literatów Polskich 10, Urząd Celny 25,45, Archiwum Państwowe 10, Ajencja Celna Kolei Państw. 3, Naczelnik Oddz. Ruchu St. kol. 9,25, Naczelnik Oddz. Mechan. P. K. P. 5,40, Naczelnik Oddz. Drogowego P. K. P. 13, 50, Dyrekcja Dróg Wodnych 4, Dyrekcja K. P. Wydział Ruchu 19,50, Dyrekcja Lasów Państw. Wydz Finan. 29,35, Dyrekcja Lasów Państw. Dział Osob. 17,10, Leśnictwo Nowowilejskie 4,70, Okr. Dyr. Rob. Publ. Wydział Samochodowy 20,70, Urząd Skarbowy I 3, Izba Skarbowa Wydz. IV 16,32, Urząd Skarbowy IV 6, Naczelnik Rachuby Kuratorjum Okr. Szkolnego 12, Wydział Ogólny Kuratorjum Okr. Szk. 5, Inspektorzy Szkolni na m. Wilno i Powiat 15,30, Biuro Adresowo Meldunkowe m. Wilna 20, Magistrat m. Wilna — Sekcja Nieruch. 10, Magistrat m. Wilna — Wydz. Podatkowy 15,50, Biuro Statystyczne 4,30, Ośrodek Zdrowia 10,50, Fabryka Wyrob. Tytuniowych 23, Dyrekcja Poczt i Tel. Wydz. Rachunk. 12, 20, Dyrekcja Poczt i Tel. Wydz. Telegraficzny 7, Małochleb J. 1, Państwowe Kursy Nauczycielskie 4,69, Okręgowy Inspektorat Pracy 36,50, Zarząd Techniczny Telegr. i Tel. 2,70, Ajencja Pocztowo-Telegr. Porubanek 6,75, Urząd Pocztowo-Telegr. Nr. 11, 3,20 Urząd Pocztowo-Telegr. Nr. 7, 1,50, Kierownik Telefonów Urzędu Poczt.-Tel. 30.52, Urząd Pocztowo-Telegr. Oddz. Techniczny 6,30, Inspektor Pracy 63 i 64 Obwodów. 4,25, Prezes Sądu Apelacyjnego 15, Prokurator Sądu Okręgowego 11,75, Sąd Okr. V. Prezes II Wydz. Cyw. Odwoł. 25,15, Naczelnik Sądu Grodzkiego 14,67, Wileński Urząd Wojewódzki Wydz. Samorz. 5, Więzienie Stefańskie 37,50. Więzienie Łukiszki 8,40, Urząd Probierczy 22,50, Urząd Okr. Ziemski Wydz. Meljoracji 2,60, Okr. Ziemski. Wydz. Urz. Roln. 26, Okr. Urz. Ziemski. Wydz. Administracyjny 15,20, Miejscowy Urząd. Miar 6,30, Stacja Oceny Nasion U.S.B. 10,51, Zakład Chemji Rolnej U. S. B. 7, Zakład Fizjologji U. S. B. 23, Zakład Fizyki U. S. B. 16,10, Sławiński Kazimierz Prof. U. S. B. 10, Zakład Botaniczny U. S. B. 10, Obserwatorjum Astronom. U. S. B. 8,50, Wydział Lekarski U. S. B. 10, Kwestor U. S. B. 20,32, Państwowa Szkoła Rzemiosł Budowlan. 3,50, Państwowa Szkoła Przem. Handlowa Im. Dmochowskiej 10, Akademja Umiejętności. Kraków 20,60, Arct Karol. Kraków 2, Artwiński Eugenjusz. Kraków 3, Bank Polski. Kraków 10.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Redaktor i Wydawca KS. LEON ŻEBROWSKI, Kan. Kapit. Metropol.

DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.

Uwagi z okazji Tygodnia Propagandy Trzeźwości.

Fatalne stosunki gospodarcze mają niewątpliwie ten skutek dodatni, że wielu sumienniejszych obywateli, do niedawna przyjaciół kieliszka, odmawia sobie przyjemności kosztownych, biorąc wzgląd na potrzeby rodziny. Lekkomyślnych jest jednakże jeszcze wielu, zwłaszcza wśród młodzieży. Jestto tem groźniejsze, jeśli się zważy, że zaglądanie do kieliszka wypacza charakter i sprzyja rozpuście. Naogół w społeczeństwie głęboko jeszcze są zakorzenione przestarzałe poglądy o urojonem dobroczynnem działaniu napojów alkoholowych. Wogóle odnosi się wrażenie, iż mimo długoletniej pracy organizacyj przeciwalkoholowych ogół lekceważy to zagadnienie, nie zna i znać nie chce prawdy o tem, jak zgubne bywają skutki zamiłowania do kieliszka dla pijących, dla życia rodzinnego i dla życia zbiorowego. Zazwyczaj myśli się tylko o zdrowiu ciała, które atoli daje sobie dość szybko radę z przykremi następstwami używania napojów alkoholowych. Natomiast mało baczy się na to, że alkohol częściej używany, osłabia wolę ludzką; jak każde uleganie zachciankom, pozbawia alkohol pijącego niepostrzeżenie tego stopnia doskonałości, jaki już zdobył w walce z swemi skłonnościami i zachciankami. Znane zaś są przykre tragedje rodzinne, zachodzące niestety we wszystkich stanach i zawodach, a wynikające na tle wzrastającego stopniowo i nieomal nieustannie nałogu alkoholowego.

To też czas wielki prawdzie zajrzeć w oczy, aby sprostać trudnościom obecnego przesilenia gospodarczego. Inaczej coraz częstsze będą objawy oddawania się w niewolę kapitału obcego, zazwyczaj żydowskiego. Taka już jest nieubłagana logika życia, że trzeźwi biorą górę nad zwolennikami beztroskiego wypróżniania kieliszków.

Dobrze się stało, że „Tydzień Propagandy Trzeźwości“ przypomina społeczeństwu doniosłe znaczenie sprawy trzeźwości przez hasło: Przez trzeźwość do odrodzenia.

„Katolik wobec sprawy alkoholizmu“.

Oto najnowsze dzieło, wydane w przededniu Tygodnia Propagandy Trzeźwości (1—8. II.) staraniem Składnicy Abstynenckiej w Poznaniu (Al. Marcinkowskiego 26). Autor, prof. *A. Seelieb* z Zakopanego podał w przejrzysty sposób to wszystko, co jest naukowo pewne oraz co przemawia za dobrowolną abstynencją katolików. Dzieło — posiada wartość trwałą i zasadniczą i wypełnia w literaturze przeciwalkoholowej lukę, którą już dawno odczuwano. Niewątpliwie sprawi ono, iż wśród katolików idea dobrowolnej abstynencji zapuści głębokie korzenie zwłaszcza obecnie, jako akt pokuty wynagradzającej i czynnej miłości bliźniego; młodzież zaś nasza skorzysta ze sposobności, by wyrzekając się trunków, hartować swą wolę i ćwiczyć się w odważnem wyznawaniu pięknych idei. Cena 30 groszy.

Modlitwa o odwrócenie bezbożnictwa.

Troska o wzbierającą pod wpływem bolszewizmu bezbożność pobudziła zagranicą całe szeregi gorliwych dusz do rozpoczęcia krucjaty modlitw o zażegnanie tego niebezpieczeństwa przez codzienne odmawianie krótkiego, przez Władze Kościelne zatwierdzonego, wezwania. Wezwanie to z odpowiednim obrazkiem, wydane zostało świeżo w polskim języku przez xx. Jezuitów w Krakowie. Cena jest niesłychanie niska, bo 50 gr. za setkę obrazków, a w razie zamówienia najmniej tysiąca, Wydawnictwo pokrywa i koszta przesyłki. Poleca się do rozdawania wiernym.

Kraków, ul. Kopernika 26. Wydawn. xx. Jezuitów.

Polska Narodowa Pielgrzymka do Ziemi Św. i Egiptu.

W końcu lutego 1933 roku wyruszy z Polski Narodowa Pielgrzymka do Palestyny i Egiptu. Protektorat i duchowne kierownictwo objął J. E. ks. Bisk. Kubina. Cel pielgrzymki jest zarówno religijny, jak naukowy i turystyczny. Pozazwiedzeniem miejsc, związanych z życiem Chrystusa Pana, jak: Jerozolimy Betleem, Betanji, Jerycha, Nazaretu, Jeziora Galilejskiego, Tyberjady, do programu pielgrzymki włączono zwiedzenie Morza Martwego, brzegów Jordanu Beyrutu, Konstantynopola, (nowej i starej części) Kaira (Nil, Piramidy i Sfinks, w Gizeh, Muzeum z wykopaliskami grobu Tut-anch-Amona.), Memphisa i Sakkary, Aleksandrji, Kanału Sueskiego, Aten (Akropolis, Więzienie Sokratesa, Stadjon) i Bukaresztu. Wycieczka potrwa blisko 5 tygodni: od 24 lutego do 28 marca 1933 r., w tem tydzień przejazdu wśród prześlicznych wysp po Morzu Śródziemnem. Koszty wyniosą 1750 zł. Zgłoszenia jak najwcześniejsze kierować pod adresem: Liga Katolicka w Katowicach, ul. Marsz. Piłsudskiego 58. Tel. 13-30. Przy zgłoszeniu należy wpłacić pierwszą ratę w kwocie 300 zł. Na odpowiedzi listowne należy załączyć znaczek pocztowy.

„Dni przeciwgruźliczne".

Od dnia 1 grudnia 1932 r. do dnia 10 stycznia 1933 r. trwają tak zwane „Dni przeciwgruźliczne", których zadaniem jest uświadomienie społeczeństwa o potrzebie walki z tak strasznym wrogiem ludzkości, jakim jest gruźlica, i gromadzenie funduszu na tę walkę przez sprzedawanie nalepek przeciwgruźlicznych. — PW. Duchowieństwo zechce gorliwie tę akcję poprzeć.